

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

SEKRETARZ STANU
Aleksandra Gajewska

BPD-VI.52.1.2024.DR
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁĄTWIENIA PETYCJI

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018 poz. 870), w związku z petycją w sprawie zmiany przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177, dalej ustawa), uprzejmie informuję:

Ad. 1. Odnosząc się do postulatu gromadzenia i wymiany danych dotyczących małoletnich bez opieki, którzy opuścili Ukrainę i przebywają w Polsce, Ministerstwo nie widzi potrzeby prac nad umową bilateralną ze stroną ukraińską dotyczącą wymiany danych w obszarze prowadzonej ewidencji z uwagi na przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 167, dalej: specustawa). Zgodnie z art. 25b ust. 1 pkt 1 specustawy, dane z ewidencji małoletnich przetwarzane są w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych i udostępniane konsulom Ukrainy – w zakresie niezbędnym do realizacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych, sporządzonej w Kijowie dnia 24 maja 1993 r. (Dz. U. z 1994 r. poz. 465).

Zdaniem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej właśnie poprzez prowadzenie wspomnianego systemu teleinformatycznego – ewidencja małoletnich, Polska wypełnia oczekiwania wyrażone przez Parlament Europejski w cytowanej przez Fundację rezolucji z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony w UE dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie (2022/2618(RSP)) w obszarze minimalizacji ryzyka handlu ludźmi.

W aspekcie włączenia danych małoletnich obywateli Ukrainy z instytucjonalnej pieczy zastępczej do systemów monitorowania usług socjalnych, informuję że Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiada bezpośredni dostęp do systemu informatycznego ewidencja małoletnich w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia przyznawane na podstawie przepisów specustawy. Ponadto specustawa daje możliwość udostępniania danych:

- organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia.
- sądom;
- prokuratorom;

- jednostce podległej ministrowi właściwemu do spraw zdrowia właściwej w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia;
- Straży Granicznej.

Zgodnie z art. 25a ust. 5 pkt 2 specustawy, ewidencja małoletnich zawiera informacje o miejscu i dacie przekroczenia granicy przez małoletniego i sprawującego opiekę oraz informacje o sytuacji opiekuńczej małoletniego (w tym o ustanowieniu opiekuna tymczasowego). W ocenie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej system teleinformatyczny ewidencja małoletnich w sposób wystarczający gromadzi informacje dotyczące przemieszczania się małoletnich na terenie Polski, a także monitoruje sposób oraz miejsce i czas udzielonej im opieki. Niemniej system informatyczny ewidencja małoletnich jest rozwijany o nowe funkcjonalności.

Kwestie kontroli nad wykonywaną opieką precyzuje art. 25 specustawy. Zgodnie z art. 25 ust. 1 specustawy małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy. Z kolei w myśl art. 25 ust. 3 specustawy, nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych – w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego. Zgodnie z art. 25 ust. 3a specustawy powiatowe centrum pomocy rodzinie zapewnia wsparcie przy sprawowaniu przez jednostki, o których mowa w ust. 3, nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego wyznaczonego dla małoletnich, którzy przed przybyciem do Polski przebywali w Ukrainie w pieczy zastępczej. Na podstawie art. 25 ust. 3bc specustawy nadzór, o którym mowa w ust. 3a, sprawowany przez powiatowe centrum pomocy rodzinie obejmuje w szczególności kontrolę zapewnienia przez opiekunów tymczasowych małoletnim odpowiednich warunków opieki i wychowania. Zgodnie z art. 25 ust. 3bd przedmiotowej ustawy dyrektor odpowiednio ośrodka pomocy społecznej lub powiatowego centrum pomocy rodzinie może upoważnić, w formie pisemnej, pracownika odpowiednio ośrodka lub centrum do sprawowania kontroli, o której mowa odpowiednio w ust. 3bb i 3bc.

Z uwagi na wykorzystywane możliwości prawne przekazywania danych osobowych zarówno stronie ukraińskiej jak i Straży Granicznej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie dostrzega potrzeby dublowania działań w formie transferu czy porównywania danych zawartych w systemie teleinformatycznym ewidencja małoletnich do danych posiadanych przez organizacje międzynarodowe. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie ma możliwości prawnych przekazania niezanonimizowanych danych osobowych z systemu teleinformatycznego ewidencji małoletnich organizacjom międzynarodowym z uwagi na ograniczenia wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz na ściśle określony w art. 25b specustawy katalog podmiotów, którym możliwe jest udostępnianie wymienionych danych.

Ad. 2. Odnosząc się do propozycji gromadzenia i wymiany danych dotyczących rzeczywistego nadzoru nad sposobem sprawowania roli tymczasowego opiekuna wobec małoletnich bez opieki, którzy opuścili Ukrainę i przebywają w Polsce, wyjaśniam że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zwróciło się do urzędów wojewódzkich z prośbą o bieżące zgłaszanie informacji dotyczącej stosowania i podejrzenia stosowania przemocy w stosunku do małoletnich i młodzieży z ukraińskiej pieczy instytucjonalnej. Należy podkreślić, iż Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z uwagą przygląda się każdej nieprawidłowości w sferze odpowiednich warunków opieki i wychowania dla podopiecznych z ukraińskiej pieczy instytucjonalnej. Dodatkowo pracownicy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odbywają wizyty monitorujące w miejscach zbiorowego zakwaterowania dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/